

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 21. marts 2023

Ifølge aftalen af 19. januar 2022 om ny Fælles Kemiindsats 2022-25 udarbejdes der årligt en kort redegørelse for status over aftalen.

På den baggrund fremsendes hermed redegørelse over status for aktiviteter gennemført i 2022, som er første år i aftalens forløb. Redegørelsen viser, at implementeringen af den politiske aftale går efter planen med en række resultater, hvoraf her kan fremhæves fx:

2022 var året hvor der for alvor kom gang i at forberede gennemførelsen af EU-Kommissionens Kemikaliestrategi for Bæredygtighed, og i 2022 har Miljøministeriet indsendt høringssvar til den offentlige høring til det forberedende arbejde til revision og modernisering af REACH-forordningen, CLP-forordningen om klassificering og mærkning, Kosmetikforordningen, Legetøjsdirektivet, RoHS-direktivet om kemiske stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr og Detergentforordningen om vaske- og rengøringsmidler.

EU vedtog i 2022 at optage et konserveringsmiddel (isobutylparaben) på kandidatlisten – som er EU's liste over kemikalier, som anses for at være særlig problematiske - under REACH-forordningen på baggrund af et forslag indsendt fra Danmark i august 2022. Midlet er udpeget til listen på baggrund af dets hormonforstyrrende effekter i mennesker og følger optagelsen fra 2020 af et nært beslægtet stof (butylparaben) på kandidatlisten, ligeledes på dansk foranledning.

Miljøstyrelsen har i samarbejde med tre andre EU medlemslande og Norge udarbejdet et forslag EU-forbud mod PFAS, som er indsendt til Det europæiske Kemikalieagentur i januar i år. Forslaget er et bredt forbud med en række tidsbegrænsede undtagelser til helt specifikke anvendelser i industrien, hvor der i dag ikke er alternativer. Forslaget er meget ambitiøst og det mest omfattende forslag til EU forbud nogensinde.

I forbindelse med et andet EU-forslag til forbud mod brugen af PFAS i brandslukningsskum, har Miljøstyrelsen gennemført en kortlægning af brugen af PFAS-holdigt og PFAS-frit brandslukningsskum ved brandskoler og brandøvelsespladser i Danmark. På baggrund af kortlægningen besluttede jeg i januar at iværksætte udarbejdelse af en bekendtgørelse om forbud mod PFAS i brandslukningsskum på øvelsespladser med ikrafttræden 1. januar 2024.

På det 10. partsmøde under Stockholmkonventionen om persistente, organiske miljøgifte støttede Danmark optagelsen af en PFAS-stofgruppe til forbud uden undtagelser. Forbuddet skal implementeres i EU's POP-forordning i 2023. På det 4. partsmøde under Minamatakonventionen om kviksølv blev anvendelsen af kviksølv forbudt i en række nye produkter.

Center for Hormonforstyrrende Stoffer har i 2022 igangsat ni projekter, hvoraf fire er afsluttet i december 2022. Alle CeHoS-projekterne har omdrejningspunkt i fremtidig beskyttelse af befolkningen og miljøet mod hormonforstyrrende effekter, heriblandt afdækning af nye virkningsmekanismer, udvikling af tests til identificering af hormonforstyrrende stoffer, non-target biomonitorering (hvor der screenes for alle tilstedeværende stoffer) samt bidrag til Danmarks Nationale Biobank, Statens Serum Institut.

Videncenter for Allergi har i 2022 haft særlig fokus på Eksem og allergi over for kemiske stoffer blandt danske unge, Håndeksem blandt frisører og Nikkelallergi. Videncenter for Allergi har i 2022 publiceret 32 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om allergi, risikofaktorer og forebyggelse. Af disse artikler er 56% udarbejdet i et internationalt samarbejde. Der er afsluttet 2 ph.d.-studier om aluminiumsallergi hos børn og forebyggelse af håndeksem blandt frisører.

I 2022 gennemførte Forbrugerrådet Tænk Kemi 19 test af forbrugerprodukter, herunder forskellige typer af kosmetik og personlig pleje, vaske- og rengøringsmidler, produkter beregnet til børn og fødevareremballage. Produkterne blev vurderet A, B eller C alt efter indholdet af uønsket kemi, og i 2022 indeholdt 54% af de 474 testede produkter kemikalier, der gav vurderingen B eller C. Tallet er meget lig med erfaringerne fra de foregående 7 år. 2022 betød også en udvidelse af produkttyper i den gratis app Kemiluppen. I december 2022 blev app'en relanceret, og nu kan forbrugerne ud over kosmetik og plejeprodukter, også scanne vaske- og rengøringsmidler og med det samme få at vide, om der er uønsket kemi i produkterne.

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektions kampagner er tidsbegrænsede stikprøvekontroller på afgrænsede områder. Områderne skifter fra år til år og prioriteres på grundlag af risikovurdering af tilsynsområderne. I 2022 er der bl.a. gennemført kontrol af advarselsmærkning af kemiske produkter til forbrugere, Life Ask REACH, brandslukningsskum, CBD (aktivt stof i cannabis) i forbrugerprodukter, gamingudstyr og kølemidler (klimagasser).

I 2022 har Fødevarestyrelsen udsendt i alt 224 opslag på styrelsens egne sociale medier om kemi i fødevarer og fødevareremballage. Opslagene er udsendt primært på Facebook-siderne "Mad Med Mindre Kemi" (117 opslag), "Fødevarestyrelsen" (53 opslag) samt på Fødevarestyrelsens Instagramplatform (54 opslag). Facebook-plattformene "Fødevarestyrelsen" og "Mad Med Mindre Kemi" har nu henholdsvis ca. 52.000 og ca. 58.000 følgere. Fødevarestyrelsens-Instagram platform har ca. 22.000 følgere.

DTU-Fødevareinstituttet arbejder på Fødevarestyrelsens projekter: Helhedsvurdering af bæredygtig kost og effekten af behandling og biotilgængelighed, Toksikologiske mekanismeudredning for forbedret risikovurdering af kemikalier og Tarmmikrobiota og effekter af kemiske stoffer fra fødevarer.

På fødevarerområdet arbejdes der endvidere på et værktøj til store og mellemstore virksomheder, som skal hjælpe dem med deres risikovurdering i egenkontrollen. Værktøjet vil være en platform, hvor man kan søge på en råvare eller en proces og få oplysninger om både kemiske og mikrobiologiske risici. De kemiske risici omfatter både miljøforureninger og naturlige toksiner, som virksomheden typisk ikke selv kan forebygge, samt procesforureninger, hvor virksomhederne ofte selv vil kunne anvende forebyggende foranstaltninger. Værktøjet vil være meget let tilgængeligt og vil også være nyttigt både for tilsynsførende og forbrugere. Værktøjet ventes færdigt i 2023.

Arbejdet i Kemikalieforum har været centreret omkring EU's Kemikaliestrategi, og herunder udarbejdelse af et fælles brev til EU-Kommissionen om Kemikaliestrategien. Martin Fabiansen, Miljømærkning Danmark, har fra 2023 overtaget formandsposten fra Lone Mikkelsen, Rådet for Grøn Omstilling.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen